

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД - ВРАЊЕ

**НАРАТИВНИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ВРАЊЕ
ЗА 2019. ГОДИНУ**

Фебруар, 2020. ГОД.

САДРЖАЈ

1.ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	2
2.УВОДНИ ДЕО.....	2
3.КАПАЦИТЕТИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД.....	12
4.КОРИСНИЦИ УСЛУГА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД.....	16
5.ПОСЛОВИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД НА ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА, ПРИМЕНИ МЕРА И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ СЛУГА... ..	18
6.ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА.....	27

ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

- ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД **ВРАЊЕ**
- МЕСТО (ОПШТИНА/ГРАД) **ВРАЊЕ**
- ГОДИНА ОСНИВАЊА **1964**
- ДИРЕКТОР **Драгана Арсић**
- E-mail vranje.csr@minrzs.gov.rs
- АДРЕСА И ПОШ. БРОЈ **Задарска бр.2, 17500**
- ТЕЛЕФОНИ / FAX **017 /423 905**

1. УВОДНИ ДЕО

ПРЕДМЕТ ИЗВЕШТАВАЊА

Извештај за 2019.годину прилагођен је реформским и законски дефинисаним циљевима у области социјалне заштите који су постављени стратешким документима и нормативним актима од националног до локалног нивоа.

Предмет извештавања је приказ функционисања Центра за социјални рад током 2019. године, а базира се на вредновању ефеката постигнутим у остваривању редовних послова, фокусирани на потребе корисника, праћење, планирање и унапређење система социјалне заштите, односно отклањање последица социјалне искључености на нивоу града.

У овом извештају приказан је рад Центра за социјални рад у току 2019. године. Приказана је анализа карактеристика корисника, обим и садржај послова Центра за социјални рад и квалитет услуга. Основни инструмент којим је прецизније одређен начин израде овог извештаја је Образац за извештавање о раду центара за социјални рад које је прописао Републички завод за социјалну заштиту и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. У том смислу је овај извештај преглед тренутне ситуације у раду Центра за социјални рад и уједно и место за креирање наредних активности ове установе.

Непосредни циљ коме смо тежили у извештајном периоду био је усмерен ка побољшању социјалног статуса грађана на личном, породичном и ширем социјалном плану, пружањем квалитетне подршке у остваривању права непосредне социјалне заштите, пружању услуге у области породичног законодавства као и друге услуге социјалне заштите.

ОСНОВА ЗА ИЗРАДУ ИЗВЕШТАЈА

Основу за израду извештаја о раду чине: званични статистички подаци преузети из Републичког завода за статистику, информације релевантних институција на локалном нивоу, подаци из базе података Центра у програму Интеграл у складу са законским прописима и подзаконским актима који регулишу област социјалне заштите и интерне евиденције стручних радника и руководиоца служби.

Важно је напоменути да се извештавање врши и кроз дигиталну форму извештавања – електронски програм за прикупљање и обраду података « Аурора » намењен за извештавање о годишњем раду Центра чиме се олакшава систем попуњавања и логичке контроле извештаја, све у складу са стратешким опредељењем Владе Републике Србије. Послови који се односе на права, односно услуге социјалне заштите, за која финансијска средства обезбеђује Република Србија то су поверени послови и прописује их Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

У вршењу других послова утврђених законом, Центар поступа у складу са остваривањем права у области социјалне заштите из надлежности Града Врања.

КОМЕ ЈЕ НАМЕЊЕН ИЗВЕШТАЈ И КО ЋЕ ГА РАЗМАТРАТИ

Извештај је намењен Републичком Заводу за социјалну заштиту, Министарству за рад, запошљавање борачка и социјална питања, Оснивачу, грађанима и институцијама који су заинтересовани за област социјалне заштите. Разматра га и усваја Управни одбор Центра за социјални рад и Скупштина Града.

ДЕЛАТНОСТ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Целокупна делатност и овлашћења Центра за социјални рад, регулисана су на основу постојећих закона и подзаконских аката.

1. Закон о социјалној заштити
2. Породични закон
3. Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица
4. Закон о извршењу кривичних санкција према малолетницима
5. Закон о прекршајима
6. Кривични законик
7. Закон о заштити од дискриминације
8. Закон о забрани дискриминације
9. Правилник о организацији, нормативима и стандардима рада ЦСР

10. Одлука о социјалној заштити грађана на територији града Врања

На основу Закона о социјалној заштити, Центар за социјални рад, је у току године предузимао низ активности у вршењу јавних овлашћења у раду, а нека од њих су следећа :

- решава у првом степену о остваривању права утврђених овим законом;
- пружа услуге социјалног рада у поступку решавања о тим правима;
- открива и прати социјалне потребе грађана и проблеме у области социјалне заштите;
- организује и спроводи одговарајуће облике социјалне заштите и социјалног рада – пружа дијагностичке услуге; спроводи одговарајући третман, саветодавно терапијске услуге и стручну помоћ корисницима;
- води евиденцију и документацију о пруженим услугама и предузима мере у оквиру своје надлежности;
- спроводи поступак посредовања медијације у породичним односима (мирење и нагодба);
- доставља налаз и стручно мишљење, на захтев суда, у парницама у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права;
- доставља на захтев суда, мишљење о сврсисходности мере заштите од насиља у породици коју је тражио други овлашћени тужилац;
- пружа помоћ у прибављању потребних доказа суду пред којим се води поступак у спору за заштиту од насиља у породици;
- спроводи поступак процене опште подобности хранитеља, усвојитеља и старатеља;
- врши попис и процену имовине лица под старатељством;
- сарађује са јавним тужиоцем, односно судијом за малолетнике у избору и примени васпитних налога;
- спроводи медијацију између малолетног учиниоца и жртве кривичног дела;
- проверава извршење васпитних мера и доставља суду и јавном тужиоцу за малолетнике извештај о току извршења васпитних мера о чијем се извршењу стара;
- обавља друге послове утврђене законом.

Породични закон је такође врло значајан у раду Центра за социјални рад, којим се уређују следеће области:

- брак и односи у браку;
- односи у ванбрачној заједници;
- односи детета и родитеља;
- усвојење;
- хранитељство;
- старатељство;
- издржавање;

- имовински односи у породици;
- заштита од насиља у породици;
- поступци у вези са породичним односима.

Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично правној заштити малолетних лица, садржи одредбе које се примењују према малолетним учиниоцима кривичних дела. Одредбе закона односе се на материјално кривично право, органе који га примењују, кривични поступак и извршење кривичних санкција према овим учиниоцима кривичних дела. Закон садржи и посебне одредбе о заштити деце и малолетника као оштећених у кривичном поступку.

На основу Закона о прекршајима, Центар као орган старатељства у прекршајном поступку према малолетницима, има обавезу стручне обраде, даје предлоге и указује на чињенице и доказе у циљу правилне одлуке.

Према Закону о извршењу кривичних санкција према малолетницима, задаци Центра односе се на фазе рада са малолетником, његовим родитељима, средином у којој се креће и остварује своје обавезе. Посебне задатке орган старатељства има када се ради о упућивању у васпитну установу (припрема, избор завода, одвођење, праћење, извештавање суда, прихват по повратку из установе, и др.).

На основу Одлуке о социјалној заштити грађана на територији града Врања, утврђена су проширена права и услуге социјалне заштите, која су се пружала у току године угроженим грађанима.

Права утврђена градском одлуком су:

1. Право на једнократну помоћ,
2. Посебна новчана помоћ,
3. Право на опрему корисника за смештај у установу или другу породицу,
4. Право на путне трошкове за родитеље-старатеље деце ометене у развоју која су на редовном школовању,
5. Право на накнаду трошкова сахране,
6. Право на бесплатан оброк.

Центар за социјални рад у складу са Законом (члан120):

- Процењује потребе и снаге корисника и ризике по њега и планира пружање услуга социјалне заштите;

- Спроводи поступке и одлучује о правима на новчану социјалну помоћ и о коришћењу услуга социјалне заштите;

- Предузима прописане мере покреће и учествује у судским и другим процесима;

- Води прописане евиденције и стара се о чувању документације корисника.

1.У вршењу јавних овлашћења, центар у складу са законом одлучивао је о :

- остваривању права на новчану социјалну помоћ;
- остваривању права на додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак по основу телесног оштећења;
- остваривању права на помоћ за оспособљавање за рад;
- остваривању права на смештај у установу социјалне заштите;
- остваривању права на смештај одраслог лица у другу породицу;
- хранитељству;
- усвојењу;
- мерама старатељске заштите;
- одређивању и промени личног имена детета;
- мерама превентивног надзора над вршењем родитељског права;
- мерама корективног надзора над вршењем родитељског права.

2.У вршењу јавних овлашћења, центар у складу са законом, обављао је следеће послове:

- достављао на захтев суда налаз и стручно мишљење у поступку за заштиту права детета и сврсисходности мере заштите у породици;
- спроводи поступак процене опште подобности хранитеља, усвојитеља и старатеља као и програм припреме будућих усвојитеља и хранитеља;
- вршио попис и процену имовине лица под старатељством;
- спроводио поступак медијације у породичним односима и између малолетних учиниоца и жртве кривичних дела;
- сарађивао са јавним тужиоцем, односно судијом за малолетнике у избору и примени васпитних налога и подноси извештај о испуњењу васпитног налога ;
- учествовао у припремном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела и достављао мишљење суду;
- проверавао извршење васпитне мере појачаног надзора и спроводио васпитну меру појачаног надзора од стране органа старатељства (бринуо о школовању малолетника, његовом запослењу, одвајању из средине која на њега штетно утиче, лечењу);
- достављао суду и јавном тужиоцу за малолетнике извештај о току извршења васпитних мера;
- покретао судске поступке када је законом на то овлашћен;
- пружао услуге социјалног рада.

Центар за социјални рад на локалном нивоу преузимао је и посебну одговорност у покретању иницијатива у складу са усвојеним локалним, стратешким плановима развоја (реформе) социјалне заштите. Поред постизања законом задатих циљева у оквиру система социјалне заштите као основне делатности, Центар за социјални рад је истовремено радио на сопственом развоју. Као установа ојачао је и унапредио материјалне и техничке услове за рад и

реализовао усавршавање и обуку радника у циљу континуираног унапређења квалитета својих услуга.

ОСНОВНА СОЦИО – ЕКОНОМСКА ОБЕЛЕЖЈА ГРАДА КОЈЕ ПОКРИВА ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД СВОЈОМ ДЕЛАТНОШЋУ

Град Врање се налази у јужној Србији, у централном делу Пчињског округа. Граничи се са пет општина Пчињског округа – на северу са општинама Владичин Хан и Сурдулица, на западу са општином Босилеград, на југу са општинама Бујановац и Трговиште, а у североисточном делу и са три општине Косово и Метохија (Косовска Каменица, Ново Брдо и Гњилане). Према подацима из 2015. године, у Врању је живело 81.986 становника (72.856 у граду Врање и 9.130 у Врањској Бањи). То је за око 5.000 становника мање у односу на податке прикупљене пописом становништва у 2002. години. Просечна густина насељености на ужем градском подручју Врања износила је 121 становника/1 км², а на ширем градском подручју 95 становника/км².

Град се налази у средишту комуникационих праваца (коридор Е-10, који представљају саобраћајне везе од изузетног међународног значаја. На три километра од града пролазе аутопут и железничка пруга Будимпешта – Београд - Скопље - Атина који повезују Србију са суседном Македонијом, а тако и средњу Европу са Балканом.

Међутим, у периоду од 2002 до 2011. године број становника је смањен за 3.764 становника (за 4,31%). Током периода 2002 – 2011. година, смањење укупног броја становника прати и смањење броја домаћинстава. Оно што је нарочито забрињавајуће да Врање има негативну стопу наталитета, односно да има мање рођених него умрлих. Укупно становништво (према подацима прикупљеним пописом становништва 2011. године) чинило је 42.726 мушкарца (50,05%) и 42.536 (49,95%) жена. Просечна старост становника ширег подручја града Врање износила је 40,2 године, што је нешто испод републичког просека (просечна старост у Републици Србији износила је 42,2 године). У националној структури становништва најзаступљенији су Срби (91,7%) православне хришћанске вероисповести. У образовној структури доминира средњи степен образовања (46,2%).

Врање спада међу 10 градова у Србији са највећим бројем дневних миграција. Према подацима из 2011. године, 2.246 радника који немају пребивалиште на подручју града Врања, путује у Врање на посао. То чини око 3% од укупне популације која живи у Врању, или око 4% од укупно радно способног становништва (становништво од 15 до 64 године старости). На основу ових података може се проценити да се сваког дана број људи у Врању повећава око 3% до 5% на основу дневних миграција.

На територији града Врања у последњој деценији не евидентирамо механичко кретање становништва из руралне у урбану средину, јер је завршено,

попуњавањем некада индустријских капацитета. Међутим, дрштвено – економска криза која је проузроковала слабљење индустријских капацитета, вишак радне снаге, губитак посла, условљава ново кретање становништва из своје урбане у другу урбану средину ради проналажења одређеног посла ради обезбеђивања егзистенције.

Извор података о склопљеним и разведеним браковима показује да је у 2019. години било 409 закључених бракова и 56 разведених, односно поништених.

Образовна структура у статистици се прати од 15 година и подаци су следећи:

без школске спреме	5.028
једна до три године образовања	1.280
једна до седам година образовања	8.240
основно образовање	20.277
средње образовање	24.850
више образовање	2.594
високо образовање	3.567

На територији града Врања регистровано је 12 централних основних школа, и 42 четвороразредна издвојена одељења (прикључују се и школа за одрасле, музичка и школа за основно и средње образовање „ Вуле Антић“ у којима се школује 6.534 ученика и 6 средњих школа: гимназија, економска, пољопривредно-ветеринарска, техничка, хемијско-технолошка, медицинска, (прикључују се музичка и школа за основно и средње образовање „ Вуле Антић „), у којима се укупно школује 3.492 ученика, што је укупно 10.273 ученика. Присутна је тенденција опадања броја ученика у односу на претходни период, што утиче на смањење броја одељења и гашења неких издвојених одељења, нарочито у брдско-планинском подручју.

Број врањских домаћинстава по попису је 25839 од тога:

• једночлано	3.467
• двочлано	6.149
• трочлано	4.245
• четворочлано	7.326
• петочлано	2.590
• шесточлано	1.405
• седмочлано	487
• осмочлано	132
• деветочлано	38

Запажа се да су врањска домаћинства махом четворочлана и заузимају 28,3% од укупног броја домаћинства.

Извор података: Републички завод за статистику

			Период	2018		
			Пол	Укупно	Мушко	Женско
Индикатор	Територија - НСТЈ	Старосне групе				
Проценте становништва, по старости и полу, упоредни преглед на општинском нивоу [број]	Град Врање	Укупно		80961	40619	40342
		0		755	402	353
		1-4		3034	1612	1422
		5-9		3896	2008	1888
		10-14		4424	2266	2158
		15-19		4676	2408	2268
		20-24		5083	2635	2448
		25-29		5097	2679	2418
		30-34		5286	2728	2558
		35-39		5463	2782	2681
		40-44		5754	2967	2787
		45-49		5821	2963	2858
		50-54		5779	2948	2831
		55-59		5893	2950	2943
		60-64		5904	2963	2941
		65-69		5163	2459	2704
		70-74		3236	1486	1750
		75-79		2719	1171	1548
80-84		1948	805	1143		
85 и више		1030	387	643		

По учешћу остарелих лица у укупној популацији 17,41% (старији од 65 година), Град Врање се сврстава у локалитете са старим становништвом, а у

следећој деценији према демографским пројекцијама, број старих биће удвостручен, односно чиниће скоро половину укупног становништва. Овакав демографски преображај становништва имаће дубоке последице на сваки аспект живота појединаца (а у оквиру тога и старих) и друштвене заједнице. Очигледно је да ће старији суграђани бити популација где ће друштвена заједница имати већу одговорност кроз одређене активности .

Што се тиче етничке структуре становништва у Врању тренутно живи 93,03% Срба, 5,3% ромске популације, док Бугари, Македонци, Албанци, Црногорци, Мађари, Бошњаци и Власи чине 1,67%.

На територији града Врања постоје нехигијенска насеља (Цигански рид, Павловац, Ђошка,Улица 23) насељена махом ромском популацијом, чија се специфичност одражава на свеукупност живота у овим насељима, што подразумева ниску укљученост у привредну активност, висок степен неписмености, лоши стамбени услови, недовољна обухваћеност здравственом заштитом, као и велики број корисника материјалног обезбеђења, 55% од укупног броја корисника.

Укупан број незапослених који су евидентирани код Националне службе запошљавања је 5.311, док је удео жена 2.615, или 50,03%. У односу на предходни извештајни период имамо тенденцију смањења броја незапослених од 7,91%.

Укупан број незапослених који су евидентирани код Националне службе запошљавања по степену стручне спреме на територији града Врања			
Степен стручне спреме	I	Укупно	1.257
		Жене	802
	II	Укупно	432
		Жене	101
	III	Укупно	1.005
		Жене	619
	IV	Укупно	1.556
		Жене	787
	V	Укупно	20
		Жене	2
	VI-1	Укупно	307
		Жене	98
	VI-2	Укупно	208
		Жене	57
	VII-1	Укупно	729
		Жене	320
	VII-2	Укупно	3
		Жене	2
VIII	Укупно	1	

		Жене	0
	TOTAL	Укупно	5.508
		Жене	2.278

БРОЈ КОРИСНИКА ПЕНЗИЈА У ВРАЊУ 31.12.2018.године

КАТЕГОРИЈА	СТАРОСНА	ИНВАЛИДСКА	ПОРОДИЧНА	УКУПНО
ЗАПОСЛЕНИ	8436	4443	2754	15633
ПРОФЕСИОНАЛНА ВОЈНА ЛИЦА	181	53	86	320
САМОСТАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ	256	141	92	489
ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ	1405	97	171	1673
УКУПНО	10278	4734	3103	18115

Податак:2018.год. нама званични за 2019.

год.

Од укупног броја становништва на територији града удео пензионера је 22,37%, што упућује на чињеницу да старосна структуре доживљава снажне промене.

Стање привреде града Врања када се говори о привредним субјектима има позитиван тренд, али детерминанте (недовољна конкурентност, недостатак тржишта, мала куповна моћ, презадуженост...) још држе привреду града у негативном тренду. Велики број радника је и даље на евиденцији Националне службе за запошљавање. Незапосленост је и даље проблем, али у односу на претходну годину присутно је тенденција смањења.

Снагу привреде граду даје акционарско друштво, Метална индустрија „Алфа – Плам „, које се по обиму производње, пласману и квалитету сврстава у ред пет највећих у Европи. Тренутно има око 1.000 запослених.

После извесне временске стагнације текстилна компанија „Јумко „креће са оживљавањем програма и ширењем продајне мреже. Тренутно је финансијски стабилна компанија са континуираном производњом и уговореним пословима, што ће се одразити на бољи стандард радника, а и на додатно запошљавање.

Стварање погодне средине за привредна улагања у граду је допринело отварање италијанске фабрике обуће „GEOX“ која даје наду, јер је усплила велики број радника са тенденцијом додатног запошљавања.

Тржишно пословање малих и средњих предузећа је добар потенцијал за економски развој и опоравак привреде града, јер својом флексибилношћу и способношћу прилагођавања на промене, задовољавају потребе тржишта, нуде нове програме и имају стратешке партнере.

Незапосленошћу су највише погођене жене и млади. Највећи број незапослених нема средњу школску спрему.

Посебна пажња се посвећује изградњи путева, изградњи дуплог колосека железничке пруге и изградњи гасовода како би трошкове производње свели на најмању могућу меру у постојећим условима.

Износ просечне месечне нето зараде на републичком нивоу за месец децембар 2019. године је 59.772 динара, док је на нивоу града Врања нето просечна зарада по запосленом у септембру месецу 2019. године износила 45.425 динара. (подаци РЗЗС)

2.ДЕО:

КАПАЦИТЕТИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

На основу решења Министарства број: 112-01- 151/33/2008-09 од 01.12.2008. године утврђује се број и структура стручних и других радника ангажованих у обављању поверених послова и јавних овлашћења у Центру за социјални рад Врање. По овом решењу одобрено је на пословима јавних овлашћења укупно 27 радника, односно извршилаца, а од тога:

Ред. Бр.	Радно место	Број радника	Број стварно ангажованих радника
1.	Директор	1	1
2.	Послови социјалног рада	17	14
3.	Управно – правни послови	3	2
4.	Послови планирања и развоја	1	1
5.	Административно – финансијски послови	3	3
6.	Техничко помоћни послови	2	1
	УКУПНО:	27	22

Укупан број запослених у Центру за социјални рад је 40 радника, од тога 20 радника (1 радник на одређено) финансира се из буџета Републике, а 15 из буџета локалне самоуправе (4 радника на одређено време).

Од укупног броја запослених 26 је ангажовано на пословима стручног рада. Постојећи проблем Центра је да број и структура стручних радника није тренутно усаглашена са реалним потребама, што је у складу са Решењем ресорног Министарства, којим је утврђено да Центар за социјални рад у Врању има мање радника на пословима стручног социјалног рада. Неопходно је ускладити број и структуру радника Центра са постојећим потребама и попунити та радна места конкретним стручним радницима како се не би ефикасност рада довела у питање. У Центру за социјални рад, постоји потреба за повећањем броја запослених, што је и потврђено решењем о броју запослених радника које је донело ресорно

Министарство пре пар година. Међутим, до сада нисмо успели то да реализујемо зато што је још увек на снази Уредба о забрани запошљавања у јавном сектору. Нарочито је алармантно не попуњавање упражњених радних места, након одласка радника у пензију. Центру за социјални рад недостају стручни радници социјалног рада, тј. социјални радници

У Центру за социјални рад на дан 31.12.2019.године на пословима јавних овлашћења и пружању услуга укупно је ангажовано 42 радника.

Према статусу ангажовања на неодређено време из републичког буџета финансирано се 22 радника из буџета града 15 радника и 5 радника на одређено време.

Како Центар за социјални рад нема у свом саставу организационе јединице, а у локалној заједници већ постоји установа за пружање услуга социјалне заштите,(Центар учествује као упутни орган корисника за одређене услуге) радници Центара за социјални рад су ангажовани и обављају само поверене послове јавних овлашћења.

Кад говоримо о условима рада, техничка опремљеност Центра достигла је задовољавајући ниво тако да сада поседујемо 42 компјутера са пратећом опремом и стандардним програмским пакетом за вођење евиденције и документације намењеним центрима за социјални рад.

Центар за социјални рад има уграђен паник тастер - систем као техничку меру безбедности запослених. Овим се пружа могућност запосленима када се нађу на удару насилника да притиском на тастер одмах алармирају МУП.

У циљу безбедности у згради Центра је инсталиран видео надзор који омогућује снимање жељеног простора надгледавање истог, као и каснији преглед и ретроспективу догађаја .

Центар за социјални рад је у извештајном периоду допунио свој возни парк новим возилом „Fiat 500X“ обезбеђено од Министарства правде реализацијом пројекта у 2018. години «Брже и сигурније до корисника».

Велики проблем представља недостатак пословног простора имајући у виду чињеницу да је у последњих пет година вишеструко увећан број корисника и обим пружених услуга.

Након доношења Програма мера и активности за стално стручно усавршавање стручних радника у установама социјалне заштите, стекли су се услови да се процес стручног усавршавања запослених у социјалној заштити реализује у циљу ефикасније примене Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада Центра за социјални рад као и успостављања нове методологије рада стручни радници у складу са позицијом на којој раде имали су обавезу да похађају одговарајуће програме обуке.

Кад говоримо о условима рада, простору где се обављају поверени послови јавних овлашћења Центра за социјални рад истичемо да простор, намештај, опрема коју центар поседује не задовољавају основне услове неопходне за

функционисање установе. Зграда је стара, прокишњава, намештај дотрајао и небезбедан, склон паду, а све то угрожава кориснике и запослене.

Приступачност Центра за социјални рад особама са инвалидитетом, а и старијих особа није адекватан, чиме се смањује могућност услугама система, али теренским радом стручних радника омогућује се да и ове особе добију услугу која им је потребна.

Потреба за сталним стручним усавршавањем има за циљ обogaћивање знања, развијање појединих вештина и ефикасности у раду, што се препознаје као нужност ради пружања квалитетније услуге корисника.

Акредитовани програми који стручни радници желе да похађају у наредном периоду су:

- Програм подршке младима који напуштају заштиту за осамостаљивање и живот у породици;
- Родитељи на други начин – програм обуке професионалаца за групни радионичарски рад са потенцијалним усвојитељима;
- Рад са жртвама насиља у Центру за социјални рад;
- Програм основне обуке за супервизоре у центрима за социјални рад;
- Преговарање и медијација у социјалној заштити, унапређење вештина комуникације и решавање конфликта;
- Оснаживање стручних радника у ЦСР за рад са децом и младима у сукобу са законом;
- Унапређење компетенција за пружање супервизијске подршке и центрима за социјални рад;
- Успешно управљање пројектима и људским ресурсима;
- Примена Монтесори методе у раду са особама са инвалидитетом;
- Прајд програм за хранитеље и усвојитеље;
- Идентификација, помоћ и заштита мушких жртава трговине људима;
- Смернице за рад са сексуалним мањинама у систему социјалне заштите;
- Становање уз подршку – теоријски и практични аспекти пружања услуге;
- Помоћ ментално недовољно развијеним особама;
- Модел подршке особама са аутизмом;
- Основна обука за организаторе волонтерских активности;
- Превенција насиља над старијим особама;
- Ефикасна комуникација са старима;
- Методологија рада са особама са деменцијом;
- Деца улице – развој хранитељства за децу која живе и/или раде на улици,
- Ефикасни односи са јавношћу и значај информисања у систему социјалне заштите;
- Интерни мониторинг и евалуација услуга у систему социјалне заштите;

- Оснивање и вођење групе за (само)подршку младима у ризику –клуб за младе по моделу ГРИГ;
- Програм обуке за организаторе и реализаторе „Мале школе за родитеље“;
- Програм припреме и обуке хранитеља „Сигурним кораком до хранитељства“.

2.1 Притужбе на рад Центра

У Центру за социјални рад постоји прописана процедура за поступање по примедбама грађана на рад запослених. Током извештајног периода биле су 17 притужбе од тога: 12 упућене Центру, 4 Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и 1 Заштитнику грађана.

Поводом притужби Центру утврђено је да се у предметима поступано у складу са Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад („Сл.гл.РС“,бр 59/2008 и 37/2010). Притужбе које су прослеђене Министарству и Заштитнику грађана махом су са налозима мера Центру за социјални рад за одређено поступање.

3. ДЕО

КОРИСНИЦИ УСЛУГА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

14. Укупан број корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији у 2019. према старости и полу						
Корисници по узрасту	Број корисника на активној евиденцији у току извештајног периода (01.01.2018. - 31.12.2018.)			Број корисника на активној евиденцији 31.12.2018.		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Деца (0-17)	1700	1520	3220	1584	1418	3002
Млади (18-25)	578	560	1138	505	496	1001
Одрасли (26-64)	2406	2739	5145	2212	2584	4796
Старији (65 и више)	631	1052	1683	628	1046	1674
Укупно	5315	5871	11186	4929	5544	10473

Укупан број корисника социјалне заштите у току 2019. године на активној евиденцији Центра за социјални рад је 10473 и представља показатељ о

заступљености становништва у систем социјалне заштите и у односу на предходни извештајни период заступљеност је већа за 20 % у повећању броја корисника и пружаних услуга.

У највећем проценту заступљена је старосна групација одрасли, затим деца, па старији.

Заступљеност корисника или корисничких група на евиденцији Центра за социјални рад

Корисници права новчане социјалне помоћи

У Центру за социјални рад у 2019. години право на материјалну подршку остварило је 1.024 породице, односно 3.307 њихових чланова, што је укупно 4.331 корисника. У односу на предходну годину постоји тенденција повећања од 4,65% што указује на чињеницу да је значајан део популације града у ризику сиромаштва, односно њихов удео у укупном броју становништва. Међутим, број корисника у току године варира и много је већи, јер радно способни корисници по Закону о социјалној заштити, у извештајној години имају прекид након девет месеци остваривања права.

Структура корисника НСП је следећа:

Једночлане породице	- 299 ;
Двочлане породице	- 266;
Трочлане породице	- 148 ;
Четворочлана породица	- 174;
Петочлана породица	- 86;
Шесточлана породица	- 51;
<hr/>	
Укупно: породица - носиоци права	1024

Најугроженија социјална група у извештајном периоду су самохрани родитељи 225 са укупно 345 – оро деце. Центар за социјални рад не евидентира ове родитеље као посебну категорију корисника, већ као и све остале грађане. Чињеница је да је ово најосетљивија социјална група којој је неопходна додатна подршка. Од Центра добија помоћ стручних радника за подршку и јачање родитељства, као и психолошку подршку и помоћ деци која често имају емотивне кризе због недостатка другог родитеља.

Центар за социјални рад у 2019. години реализовао је проширена права социјалне заштите на основу **Одлуке о социјалној заштити грађана на територији града Врања.**

Комисији за остваривање права за једнократну помоћ у 2019. поднето је 1194 захтева од тог броја позитивно је решено 873 захтева, а ван комисије код

водитеља случаја Центра било је 373 захтева, од којих је око 300 решено позитивно.

Најчешће обраћање је било за остваривање права за набавку лекова, задовољења основних животних потреба, набавка уџбеника и школског прибора за децу, покривање погребних трошкова и др.

Корисници права додатака за помоћ и негу другог лица и увећаног додатка по основу телесног оштећења

Једно од веома важних давања или социјалних трансфера намењен особама којима је због природе и тежине болести неопходна помоћ другог лица. Мисли се на финансијску помоћ за обављање активности и услуга које су везане за задовољавање елементарних животних потреба и свакодневне активности у збрињавању особе које користе ово право.

Број корисника овог права на додатак за помоћ и негу другог лица и увећаног додатка по основу телесног оштећења је у перманентном порасту. Укупан број корисника додатка, као и увећаног додатка за помоћ и негу другог лица је 602. У односу на структуру укупног броја корисника ову услугу највише користе старије особе (259), а затим одрасле особе (217), деца (105) и млади (21).

Смештај у другу породицу – хранитељство

Ова услуга се развија пре свега у интересу деце, али и због њене друштвено-економске оправданости. Основни циљ је да се у систем подршке за децу без родитељског старања и социјалне заштите укључи што већи број породица што повољнијег старосног састава, образовног и културног нивоа, које ће се ангажовати у хранитељској улози. Основни циљ је да деца без родитељске бриге одрастају у породичном окружењу. На смештају у извештајном периоду са стањем на 31.12. 2019. године било је 69 детета.

Међутим, задњих година Центар се суочава са проблемом да поједине категорије одраслих и старијих лица, није у могућности да смести у установу социјалне заштите, како због ограничених капацитета, тако и због њихових година старости и тешкоћа које имају.

Када стара особа више није у могућности да живи сама, уместо одласка у дом, кад год за то постоји могућност, Центар за социјални рад прибегава смештају у другу породицу. Породични смештај старих постаће приоритетна услуга социјалне заштите, будући да се град Врање сврстава у локалитете са старим становништвом те ће потреба за породичним смештајем одраслих и старих постати наша реалност. Тренутно су на породичном смештају две особе.

Поремећени породични односи

Број спроведених поступака у породичним односима у извештајном периоду је 121, где је обухваћено 312 детета.

Поремећени породични односи и поред поступка мирења у већини случајева доводе до развода. Данашња породица је оптерећена бројним проблемима, због чега је њена стабилност угрожена, а функције ослабљене. Изнећемо неке сукобе због којих долази до развода брака. Један од најчешћих разлога је сукоб због односа са родитељима партнера у нашој средини, претерана осећајна везаност за родитеље, недовољна зрелост партнера, односно, способност да се одвоје од дечјих улога у односу на своје родитеље и да прихвате независне, одрасле улоге, како у браку тако и према родитељима, недостатак комуникације међу партнерима, емоционална и физичка удаљеност, неиспуњена очекивања, долазак деце, нерешено стамбено питање као и финансијски недостатак, односно, став према новцу, став према заради и трошењу све више се појављује као разлог.

Постоји још чинилаца који могу да угрозе брак и да доведу до сукоба (алкохолизам, године старости, сексуална интересовања ван брака, образовање, итд.). Указали смо на врсте сукоба са којима се партнери најчешће срећу, али суштина свих брачних сукоба може да се сведе на један именован: на неспособност једног и другог да схвате потребе и осећања свог партнера, да прихвате партнера иако је различит и да их та различитост не узнемирава. Мишљења смо да је више него до сада неопходан превентивни рад у брачним и породичним сукобима.

Послови заштите од насиља у породици

Центар за социјални рад има формиран Интерни Тим за насиље у породици. Овај тим је интердисциплинаран и чине га 5 стручних радника Центра за социјални рад. Извештај о раду овог тима доставља се Републичком заводу за социјалну заштиту и другим институцијама и у 2019. години констатовано је следеће :

Руководилац интерног тима за насиље у породици је у сарадњи са руководиоцима служби и супервизорима учествовао у доношењу одлуке о задуживању водитеља у конкретним случајевима насиља у породици, пружању подршке у вођењу случаја, укључивању стручних радника других профила у раду на случају, сарадњи са другим системима, а такође су се чланови интерног тима укључивали у рад на случајевима где је насиље откривено у раду на предметима по другом основу. Ефекти примењених облика заштите су ти да је у свим случајевима заустављено акутно насиље, да су све жртве насиља адекватно заштићене.

У Центру за социјални рад евидентирано је 318 пријава, од тога 206 пријава насиља у породици, а 56 пријаве на занемаривање, 49 пријава занемаривања деце и 7 пријава занемаривања одраслих и старих.

Центар за социјални рад у Врању, у току 2019. године евидентирао је 360 жртава насиља у породици, од тога 184 детета и 176 одраслих и старих особа (одн. мајке, остале старе).

У току 2019. године евидентирано је 64 занемарено дете и 7 одраслих особа.

Примењени облици заштите од насиља у породици су услуге неодложних интервенција чији је број за 2019. годину 31, од тога 12 услуге смештаја у Сигурну кућу, и 11 услуге смештаја старих лица услед стамбене и материјалне угрожености.

ЦСР Врање месечно, 01-05, а почев од 03.08.2016 год., редовно извештава Републички завод за социјалну заштиту попуњавањем евиденционог упитника о насиљу у породици и насиљу над женама.

Сигурна кућа функционише као организациона јединица Центра за развој локалних услуга социјалне заштите и децембра 2019.год. тамо се на смештају налазило 8 особа, односно 2 мајке са по троје малолетне деце.

Стручни радници Центра едуковани су и за рад са насилницима. Спровођење третмана са насилником биће значајан за промену породичних образаца. Кроз третман насилник мења насилне обрасце понашања, схвата и прихвата да је насиље научен образац понашања који се може променити и омогућити заснивање функционалних, како партнерских тако и других односа.

Стручни радници Центра за социјални рад су едуковани за рад са жртвама насиља. Међутим, и поред рада са жртвама насиља често се дешава да након судских поступака жртва донесе одлуку да настави заједнички живот са насилним партнером. Повратак жртве у насилно окружење је најчешће из разлога што је жртва економски зависна, стамбено необезбеђена и под социјалним притиском околине.

Према врсти насиља, доминантна врста насиља је психичко насиље са процентом од 44% од укупног броја пријава насиља, на другом месту је занемаривање са 32%, на трећем месту је физичко насиље са 20% , док су остале врсте насиља у врло малом проценту заступљена.

Према пореклу пријаве, насиље је углавном Центру за социјални рад, пријављивала полиција (51%), члан породице (13%), орган старатељства (10%), анонимне пријаве (7%), јавне установе (7%) и сама жртва (4%).

Починилац насиља према односу са жртвом, је најчешће, брачни/ванбрачни друг у 55%. брат/сестра у 35%, брачни/ванбрачни друг у 35% и син/ћерка у 7% случајева.

У последње време све чешће се говори о насиљу међу децом, поремећају понашања код младих и утицају вршњачког окружења. У извештајном периоду је **евидентирано 19 вршњачка насиља.**

Уколико малолетник није прихватио, усвојио позитивне системе вредности, није стекао поштовање према ауторитетима, као такав врло лако може да почини кривично дело које група у којој се налази од њега захтева.

Велики је број оних адолесцената који систематски беже из школе, који испољавају поремећај у понашању, баве се крађама, уличним испадима, конзумирају алкохол и друга опојна средства

Један број ових малолетника имао је искуства везана за распад породице или насилничко понашање родитеља. Они и немају јасан модел који означава про - социјално понашање и одређене ставове. Многи су, нажалост, од раног детињства искусили сиромаштво, нерешена стамбена питања, изложеност криминалу, алкохолизму, насиљу у породици ...

Карактеристике ове популације су недовољна мотивација за школовање, проблем постојаности у активностима, одсуство образовних аспирација, снижен степен одговорности, проблематичан однос према ауторитетима и тешкоће са поштовањем правила.

Забрињава чињеница да се један део малолетних учиниоца кривичних дела налази ван образовног процеса и остаје без било каквог занимања.

Већина њих сматра да је њихово кршење законских норми само средство за постизање независности, посебно када је у питању новац, неки описују то као оправдану фазу у развоју која ће проћи.

Много је разлога који утичу на појачано преступништво код младих и на повећан број почињених кривичних дела.

Овакво понашање младих по нашем мишљењу узроковано је директном последицом кризе у којој се последњих година налази наше друштво, јер је претпоставка да добар број садашњих делинквената то не би био да су околности у којима живе другачије, јер је упадљива несразмера између потреба младих и могућности да се оне задовоље.

Међу малолетницима са изреченом васпитном мером и даље преовлађују малолетници чији се третман одвија у отвореној заштити применом одговарајуће мере појачаног надзора у оквиру породице. Због тога је и важно рећи да центар у оквиру своје активности даје подршку породици како би је подржао у новој улози.

Послови старатељске заштите

Породични закон разликује: старатељство и привремено старатељство. Привремено старатељство подразумева доношење решења о постављању привременог старатеља одраслом и остарелом лицу које, по правилу, није лишено пословне способности, као и малолетном лицу у ситуацијама које су предвиђене у члану 132. Породичног закона.

У извештајном периоду било је укупно 73 - оро деце и младих под старатељством, а 39 под привременим старатељством.

Према евиденцији старатељских књига на дан 31.12.2019. године под сталним старатељством било је 25 одрасле и старе особе, док је под привременим старатељством било 41 особа, продужење родитељског права 2 лица.

Што се тиче старатељства нема битне промене у апсолутном броју. Проблем који је присутан је одсуство интересовања грађана да без надокнаде

обављају старатељску функцију, посебно у заштити корисника душевних болесника.

Код групације деце и омладине старатељску функцију обављају углавном запослени у Центру за социјални рад.

Услуге неодложних интервенција

Услуге неодложних интервенција пружа Центар за социјални рад непосредно и у сарадњи са другим службама и органима у локалној заједници у ситуацијама када је угрожен живот, здравље и развој корисника, (чл. 56 Закона) с циљем предузимања мера из његове надлежности, а ради безбедности корисника.

Услуге неодложних интервенција доступне су кориснику, током 24 часа и најчешће се односе на смештај, саветодавно – терапијске и друге услуге које пружа ЦСР.

Највећи број услуга Центра за социјални рад пружених у виду неодложних интервенција био је усмерен на заштити деце 52,1 % од укупног броја евидентираних. Одрасли корисници по учесталости неодложних интервенција су одмах иза претходне групације и обухватају 31,9%, уосталом то су најчешће жене, мајке које су заједно са децом жртве насиља. Стари су у извештајном периоду били предмет неодложних интервенција, знатно више у односу на претходни период 25,3%.

Друге услуге социјалне заштите

- бесплатан оброк (народна кухиња – Црвени Крст)
- субвенције за плаћање комуналних трошкова
- трошкови сахране

Укупан број корисника народне кухиње је 450.

Субвенције за плаћање комуналних трошкова (струја и вода)остварују носиоци права новчане социјалне помоћи, односно 1.024 породице.

4. ДЕО

ПОСЛОВИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД НА ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА , ПРИМЕНИ МЕРА И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ УСЛУГА

У циљу благовременог, целовитог и континуираног обезбеђивања услуга корисницима, сачињавају се **посебни планови**. Током рада са корисником се доносе следећи планови:

- почетни план услуга,

- план услуга и мера за породицу са планом сталности за дете,
- план услуга и мера за одраслог и старог корисника и
- план за самосталан живот.

У извештајном периоду број сачињених индивидуалних планова пружања услуга и поновних прегледа планова услуга према старосним групама:

Број услуга процене и планирања према корисницима услуга ЦСР у 2019.					
Стручни поступак	Број поступака				Укупно
	За децу	За младе	За одрасле	За старије	
Почетна процена	1148	56	432	86	1728
Усмерена процена корисника	537	9	0	7	553
Број сачињених планова	209	2	23	37	271
Број поновних прегледа	714	11	118	19	865

Управно – правни послови

У оквиру ове службе организован је пријем свих захтева и реализују се укупна материјална давања корисницима. Сви наведени послови су организовани у оквиру следећих канцеларија:

1. Пријемна канцеларија
2. Канцеларија за управно-правне послове
3. Канцеларија за материјална давања

У оквиру Пријемне канцеларије реализован је пријем захтева грађана који су се јавили Центру за социјални рад да би добили информацију или остварили неко од права и услуга из система социјалне заштите. Такође, води се евиденција и документација корисника Центра за социјални рад кроз програм Интеграл.

Управно-правни послови у ЦСР одвијали су се у оквиру свих случајева остваривања права корисника у току 2019. године, а везани су пре свега, за права на материјална давања, али и за примену мера породично правне заштите или коришћење услуга.

Ако посматрамо захтеве суда и стручне налазе и мишљења ЦСР У 2019. години, највише је захтева у вези са вршењем родитељског права, што је у контексту појаве развода брака, затим захтеви у кривичним и прекршајним поступцима (за групу деце са поремећајима у понашању) као и у поступцима вршења родитељског права (поводом регулисања личног односа родитеља и детета за време и после развода).

Израда форми као што су налази и мишљења су стручни послови који се по захтеву суда или других институција у заједници могу обављати само од стране различитих профила стручњака у ЦСР. У току 2019. години у просеку за сваког 10. корисника је израђена нека од стручних експертиза чији је исход налаз или мишљење. Најчешће је предмет експертизе била одрасла особа – корисник ЦСР.

НАЈЧЕШЋЕ ТЕШКОЋЕ У РАДУ

Запажање стручних радника указује на тежину и озбиљност проблема у односу на протекле године, будући да је код свих корисничких група присутна тенденција раста, односно висок удео корисника социјалне заштите у општој популацији. Недовољан број стручних радника најчешће се испољава код категорија кад је у питању насиље у породици, остваривање права на новчану социјалну помоћ, старатељство и др.

ПРОБЛЕМИ, ТЕШКОЋЕ И ПРИМЕРИ ДОБРЕ ПРАКСЕ У РАДУ

Како би извештај о проблемима, тешкоћама као и примерима добре праксе био прегледнији образложење дајемо по службама, односно унутрашњим организационим јединицама у Центру.

Служба за заштиту деце и младих као основни проблем истиче:

- недовољан број стручних радника на пословима стручног социјалног рада, тако да постојећи извршиоци посла имају додатни степен оптерећености;
- у складу са Правилником о хранитељству од 08.04.2008.године у делу спровођења стручног поступка Центар за породични смештај Ниш треба да обавља задатке из чл. 14 тач. 2), 4), 5), 6), 11) и 12, односно:
  - популарисање хранитељства, исказивање потреба за хранитељство и информисање кандидата за хранитељство;
  - процену опште подобности будућих хранитеља кроз интервју у установи и у кући;
  - примену Програма припреме за хранитељство и процену будућих хранитеља кроз припрему за хранитељство;
  - израду налаза и стручног мишљења стручних радника о општој подобности будућих хранитеља;
  - праћење и увид у остваривање сврхе хранитељства;
  - подршку детету и хранитељској породици током одвијања хранитељства
  - нефункционалан тимски приступ - у свим тимовима Службе је ангажован један социјални радник који није у могућности да пружи тимску подршку и у већини случајева она изостаје;
  - непостојање стандарда за задуживање одређеним бројем предмета водитеља случаја.

Све ове надлежности Центра за породични смештај и даље обавља Центар за социјални рад, односно Служба за заштиту деце и младих, што додатно оптерећује рад Службе и сваког појединачног водитеља случаја.

Као пример добре праксе:

- формирање локалне мреже за превенцију сузбијања насиља у породици и помоћ жртвама и организовање редовних састанака уже радне групе ове локалне мреже са планирањем активности у конкретним случајевима насиља у породици.

Служба за заштиту одраслих и старих

Процес глобалног старења је карактеристичан за све земље европе ,у Србији иде знатно брже, као и у нашем граду што доводи до скретање пажње на положај популације старих.

Проблеми службе:

- недовољан број стручних радника;
- непостојање смештајних капацитета за кориснике са психичким сметњама;
- пројектна услуга помоћ у кући у извештајној години прераста у званичну услугу, па ће овај вид помоћи и подршке омогућити старијим, живот знатно квалитетнијим у свом окружењу и ублажити проблем;
  - пролонгирање стручног поступка, због немогућности смештаја често обавезује понављање поступка, због промене које су временски настале као и обнове документације због истека важности.

Пример добре праксе:

- групна супервизија на нивоу Службе код комплекснијих предмета;
- праћење едукативних програма.

Служба за правне послове

Проблеми службе:

- недовољан број стручних радника у канцеларији за материјална давања;
- судски трошкови у поступцима за лишавање родитељског права(заштита права детета), као и код парничног поступка за изрицање мере заштите од насиља у породици.
- немогућност реализовања ванпарничног поступка у лишавању пословне способности због трошкова вештачења које треба да обезбеди орган старатељства ;

Служба за финансијско - административне и техничке послове

Проблеми службе:

- блокирање жиро рачуна Центра због извршних судских пресуда у предметима накнаде грађанима штете које је починио штићеник који је под непосредним старатељством ЦСР,а кривично је неодговоран (крађе) .

Организациони и кадровски проблеми у вођењу случаја и супервизији

Већ је истакнута преоптерећеност водитеља случаја бројем корисника, што се одражава на могућност добијања одговарајуће и потребне подршке супервизора, јер супервизори не могу увек да прате динамику, теже планирају супервизијски процес, а све то утиче на квалитет услуга супервизијске подршке.

Да би се добила одговарајућа подршка, улогу супервизије треба редефинисати кроз позитиван трансфер знања.

Улога ЦСР у планирању социјалне заштите у локалној средини – сарадња са локалном самоуправом

Центар за социјални рад има јако важну улогу и добра искуства на пословима планирања социјалне заштите у локалној заједници. На основу сагледавања свог рада у претходној години исти унапређује у наредној години. Плански приступ ствара основу за проактиван наступ Центра за социјални рад према потребама и проблемима грађана у заједници и даљи развој делатности социјалне заштите.

Пример: У извештајном периоду поред осталих појавних проблема (насиље у породици, старатељска заштита) Центар за социјални рад у овој години фокусираће се на појаву која показује тенденцију раста и која забрињава је вршњачко насиље у школама. У сарадњи са локалном самоуправом и укључивањем образовног система планираћемо активности припреме како би на одговарајући начин проценили потребе и дефинисали приоритете. Један од приоритетних активности које Центар за социјални рад предлаже је формирање Градског тима за заштиту од вршњачког насиља, као и интензивнији рад стручних служби основних и средњих школа и осталих система на локалном нивоу ради превенције у спречавању вршњачког насиља. Свако од представника система из свог угла, процениће потребе и дефинисати приоритет.

Доступност и распрострањеност локалних услуга у заједници и улога ЦСР

Доминирајуће дневне услуге у заједници су:

- Прихватилиште за одрасла и стара лица;
- Прихватилиште за жртве породичног насиља;(Сигурна кућа);
- Дневни боравак за децу и омладину са инвалидитетом,
- Услуга лични пратилац детета за додатном подршком;
- Услуга помоћ у кући;

Број услуга у заједници не прати увек потребе корисника, велики број корисника није обухваћен услугом и поред потребе за њом, нема се прави увид о услугама у

локалној заједници, неке од услуга су још увек пројектне, те је неопходно да систем социјалне заштите води рачуна о одрживости услуга.

Аналитичко – истраживачки рад: информације о анализама, истраживањима и другим радовима које је Центар спровео

Аналитичко - истраживачки рад се одвија као стална и неопходна функција Центра, даје перманентни подстицај за приступ одређеним појавама у области социјалне заштите , превентивно делује, што је један од услова да се критички оцењује организованост и функционалност установе. Дакле, аналитичко – истраживачки рад одликује активизам и стална окренутост социјалним променама и људским потребама.

Аналитичко – истраживачки рад Центра за социјални рад у својој укупности посматрамо у склопу целовите делатности Центра и у том оквиру дајемо одговарајући значај одређеним појавама , дефинишемо проблем, плански приступамо истим, а све у циљу спречавања узрока који појединца или породицу доводе у стање социјалне потребе.

.

Аналитичко - истраживачки рад обухвата:

- Годишњи извештај о раду Центра за социјални рад;
- Програм рада Центра за социјални рад;
- Информатор о раду Центра за социјални рад за 2019.годину;
- Редовно информисање јавности о различитим темама из области социјалне заштите;

Реализација пројекта:

.

Активности пројекта реализује тим на нивоу града где су укључени и представници Центра за социјални рад у циљу израде стратешких докумената за мониторинг и јавно заступање, као и на изради опште анализе миграната и избеглица које се налазе у нашем граду у циљу друштвеног активирања .

Центар за социјални рад је имплементирао са предлозима пројекта:

Код амбасаде Јапана:

« Попос програм „ за реконструкцију кровне конструкције и израду фасаде зграде Центра за социјални рад.

Код амбасаде Чешке:

„Деци није место на улицама“ циљ заштита деце и превенција у сузбијању дечјег рада на улици.

Пракса показује да услови за реализацију аналитичко – истраживачке делатности још увек нису задовољавајући. Наиме, Центар може да има квалитетну обраду сагледавања неког проблема на бази озбиљне теоријске припреме консултовања релевантне литературе и практичног сагледавања потреба становништва, али углавном се на томе заврши, јер још увек не постоје адекватни материјални услови за реализацију. Оно што охрабрује је имплементирање код одређених донатора и пролазност предлога пројекта.

5. ДЕО

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Разлози уласка грађана у систем социјалне заштите у локалној заједници су: социо – материјална угроженост, насиље у породици, занемаривање деце, поремећени породични односи и проблеми у понашању младих.

Највећи обим права односи се на кориснике у остваривању права (новчана социјална помоћ, додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак по основу телесног оштећења, једнократна помоћ, насиље у породици, поремећени породични односи, деца и млади са проблемима у понашању).

Број евидентираних корисника као и обим пружених услуга у 2019. години бележи континуирани раст у односу на предходну годину.

Циљ у даљем раду радника Центра за социјални рад је ефикасан систем социјалне заштите који треба да одговори на потребе грађана, наставак континуиране сарадње са свим актерима који су битни за област социјалне заштите и имају удео у делу постизања што бољег квалитета у раду.

Општа је оцена стручних радника Центра за социјални рад да су у стручном раду и поред велике оптерећености у раду испоштована четири основна принципа заштите: благовременост, целовитост, континуитет и законитост, и поред тежине и озбиљности проблема корисника.

Директор
Драгана Арсић

